בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 62414-02-20 פוכטוונגר נ' לוין ואח'

מספר בקשה:3

לפני כבוד השופטת יעל בלכר

המבקש (הנתבע 2)	**רו"ח רווה מימון** ע"י ב"כ עו"ד שי גרנות
	נגד
המשיבה (התובעת)	**1. חווה פוכטוונגר** ע"י ב"כ עו"ד ממשרד עו"ד לבונטין
המשיבים הפורמאליים (הנתבעים הנוספים)	**2. עופר לוין** **3. Morro Structured Products Limited** **4. G.T.I Global Investment Limited**

<u>החלטה</u>

לפניי בקשת המבקש, הנתבע 2 בהליך העיקרי (**הנתבע 2** או **הנתבע**), להארכת המועד להגשת כתב ההגנה מטעמו כך שיוגש, אם יידרש, בתוך 30 ימים לאחר שתוכרע בקשה שהגיש לסילוק התביעה על הסף ולחלופין, לעיכוב ההליכים (**הבקשה לסילוק על הסף**).

1. מעיון בכתב התביעה עולה כי התובעת, ילידת 1962, הגישה כנגד הנתבעים תביעה כספית ע"ס של כ- 24.5 מיליון ₪ (התביעה כנגד הנתבע 2, היא ע"ס של כ- 16.27 מיליון ₪ מתוך סכום זה, ביחד עם הנתבעים האחרים).

2. לפי התביעה, ראשית הדברים בכספי ירושה שעמדו לזכות התובעת בבנק בשוויץ (ירושת בעלה המנוח שאף הוא ירש את הכספים), שאותם נדרשה להוציא מהחשבון ; ובמעורבות יועץ השקעות שלה באותה עת, פנתה לנתבע 1 על מנת שינהל עבורה את כספי הפיקדון. החוזה הראשון בעניין נחתם עם הנתבע 1 באפריל 2015 בדירה בתל אביב. בנסיבות שתוארו בתביעה נחתם ביוני 2015 חוזה שני עם הנתבעת 4, שאותו ביקשה התובעת לבטל לאחר שהתברר לה שההסכם הוא עם נתבעת 4 ואילו הנתבע 1, אינו בעל דברה. לבסוף לא בוטל החוזה לאור מכתב שהמציא הנתבע 2 לתובעת, שבו הצהיר כי הוא מפקח על חשבון הבנק

ובעל זכות חתימה בחשבון ולו בלבד הזכות למשוך כספים מהחשבון (נספח ד' לתביעה). בהמשך נפתח חשבון בנק ע"ש התובעת בבנק טוריקום בוינה, שאליו הועברו תשלומים שונים ע"י הנתבעים ע"ח הריבית. בשלב מסוים התשלומים פסקו בשל טענה לחוסר אפשרות לבצע תשלומים במטבע זר והתובעת הונחתה לפתוח חשבון בבנק אחר שאינו מקשה בעניין זה. אף על פי כן, לא בוצע לחשבונה כל תשלום של הריבית כנדרש לפי החוזה השני, בתקופה שמיום 30/6/18 ועד הגשת התביעה. התנהלה תכתובת בין הצדדים גם בעניין כספי הפיקדון עצמם, שאף לגביהם התעורר חשד אצל התובעת. במסגרת זו התברר לתובעת כי לפי מכתב מיום 31/1/17 הנחזה להיות חתום ע"י התובעת (נספח ח'), הועבר הפיקדון מחשבונה ע"ש הנתבעת 4 לחשבון ע"ש הנתבעת 3, שבו אין לנתבע 2 כל זכויות חתימה. התובעת מכחישה שחתמה על המסמך. לפי הטענה, היה על הנתבע 2 שידע מה חשיבות רבה ייחסה התובעת לזכות החתימה הבלעדית שלו בחשבון הנתבעת 4 ואשר רק בשל הצהרתו במכתב נספח ד', נאותה שלא לבטל את ההסכם כבר בקיץ 2015 - לוודא כי התובעת, אישה בשנות השמונים לחייה, אכן חתמה על המסמך; וכן, ליידע את בא כוחה שליווה אותה גם אז בקשר עם רצונה לבטל את ההסכם ולוודא כי קיבלה ייעוץ ראוי בטרם חתימה, ככל שחתמה. משכלו כל הקיצין שלחה התובעת מכתבי דרישה והתראה טרם תביעה להשבת כספה. חלף מענה ענייני הגיעה למשרד בא כוחה ביום 29/1/20 באמצעות דוא"ל מנתבעת 3, הודעה שבה נטען שהוגשה תביעה לבית המשפט בווינה כנגד הנתבעים 2 ו- 4 וצורף עותק התביעה בגרמנית ובאנגלית. לא צורפה הזמנה לדיון, הסבר או מספר תיק בית המשפט. מעיון במסמכים אלה למדה התובעת כי נחתם כביכול הסכם בינה (בין התובעת) לבין הנתבעת 4, שלפיו העבירה הנתבעת 4 את כל הכספים לנתבעת 3. לפי הטענה בכתב התביעה, ההסכם עצמו לא הועבר לתובעת ולא ידוע לה מה נאמר בו וככל הנראה, גם הנתבעת 4 אינה מודעת לו. לפי הטענה גם הנתבעת 3 היא בשליטה וניהול בלעדי של הנתבע 1 ומטרת העברת הכספים מנתבעת 4 לנתבעת 3, היא הברחת הכספים מפיקוח ועל מנת שניתן יהיה לגזול את כספה.

3. במסגרת כתב התביעה ציינה התובעת כי אין בתביעה זו ככל שהוגשה, כדי לעכב את ההליכים בתיק זה (ס' 54) ובין היתר צוין, כי לבית המשפט באוסטריה אין סמכות שיפוט כלפי הנתבעים 2-1 שהם אזרחים ישראלים; הנתבע 1 אינו צד לתביעה שם; התחייבות הנתבע 2 (המבקש) שהיא התחייבות עצמאית, נעשתה נחתמה ונמסרה בישראל; בתביעה באוסטריה לא התבקש כל סעד ממשי; בתביעה שם לא הועמדו לדיון הפלוגתאות שהועלו בתביעה זו; וכל מטרתה, ככל שהוגשה, היא למנוע בירור טענות התובעת בחוסר תום לב תוך שימוש לרעה בהליכי משפט ומתוך ניסיון לקיים הליך משפטי בפורום לא נאות. עוד הודגש כי בין התובעת לבין הנתבע 2 אין כל הסכם שעניינו סמכות שיפוט ואין כל הצדקה

לפצל את הדיון בתיק.

אציין כי מעיון בנוסח התביעה בוינה שצורף בתרגום לאנגלית, מדובר בתביעה לסעד הצהרתי שלפיו לנתבעת 3 חובה להחזיר לתובעת את כספי הפיקדון רק בתום התקופה החוזית ולאחר שיומצאו שע"י התובעת מסמכים מספקים לגבי מקור הכספים בהיבט של איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור.

4. הנתבע הגיש בקשה לסילוק התביעה על הסף בטענה שהפורום הנאות לבירור התביעה אינו בית המשפט בישראל אלא בית המשפט באוסטריה, בין היתר לנוכח קיומה של תניית שיפוט וברירת דין זר. לחלופין, התבקש עיכוב ההליכים בשל ההליך המתנהל בוינה.

5. בנוסף, הגיש הנתבע בקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה עד לאחר הכרעה בבקשה לסילוק על הסף. לטענת הנתבע, מדובר במקרה חריג שבו מתקיימים התנאים הנדרשים להארכת המועד כפי שנקבע ברע"א 10227/06 **בובליל נ' אינדיג** מיום 5/2/07 (**הלכת בובליל**). לשיטתו של הנתבע, סיכויי הבקשה לסילוק להתקבל גבוהים מאוד שכן בית המשפט בישראל אינו הפורום הנאות לבירור התביעה. מדובר בארבעה הסכמים שונים שנחתמו בין הצדדים הכוללים תניית שיפוט זר ייחודית לדין האוסטרי ולבית המשפט שם; ובכל מקרה, ראוי להורות על בירור התביעה בפני הפורום האוסטרי מטעמי נוחות ויעילות דיונית, בין היתר, לנוכח ההליך הנזכר המתנהל שם. עוד טוען הנתבע כי ככל שלא תתקבל הבקשה יידרש להשקיע משאבים שאינם פרופורציונאליים על מנת להתגונן מפני התביעה בטרם הכרעה בטענות המקדמיות. כך, למשל, יצטרך להתייחס לכלל טענות התובעת (גם לגבי נתבעים נוספים בהליך) ועל מנת לעשות כן יש להידרש לפרשנות הדין הזר, לבירורים מול גורמים זרים, תרגום מסמכים וקבלת חוות דעת מומחה לגבי הדין הזר, על העלויות הכרוכות בכך, כמו גם ייצוג על ידי שני עורכי דין בהליך זה ובהליך בוינה. בנוסף, מקום שבו העובדות שבבקשת הסילוק אינן שנויות במחלוקת, לא יהיה בכתב ההגנה כדי לסייע לבית המשפט להכריע בבקשה לסילוק ומכאן כי אין טעם בהגשתו בטרם ההכרעה בטענותיו המקדמיות.
אציין כי הבקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה לא נתמכה בתצהיר (הבקשה לסילוק על הסף נתמכה בתצהיר).

6. התובעת מתנגדת לבקשה וסבורה כי הבקשה מהווה שימוש לרעה בהליכי משפט, במטרה לדחות את שמיעת ההליך דנן ואת עדותה של התובעת, קשישה בשנות התשעים לחייה. יתר על כן, אין אינדיקציה להגשת ההליך בוינה, לא צורף אישור כלשהו המעיד על הגשת מסמכים לבית המשפט באוסטריה או הזמנה לדין מבית המשפט כאמור, לא נמסר לה דבר

בקשר עם הליך זה וככל שהוגש, כל מטרתו היא כאמור, להביא לעיכוב בירור ההליך שבכותרת. לטענת התובעת, אין מקום לטענה שחל הדין הזר על הסכסוך שבין הצדדים. ההליך כפי שהוגש כנגד הנתבע מבוסס על מסמך יחיד שנערך בין השניים ונחתם במשרדו של הנתבע בתל אביב ולא על ההסכמים האחרים שבהם קיימת תניית שיפוט זר. הנתבע אינו צד להסכמים בהם קיימת תניית שיפוט כאמור. בכל מקרה, לא קיים בין התובעת לבין כלל הנתבעים כל הסכם בתוקף שבו קיימות הוראות הנוגעות לסמכות שיפוט. טענת ההטעיה העולה בכתב התביעה מכוונת להסכם כולו ולתניית השיפוט, במיוחד ודינה להתברר בהליך זה. בנוסף, קבלת טענות הנתבע בדבר בירור ההליך בפני פורום זר משמעה מתן רשות לנתבעים לגזול את כספה של התובעת מבלי שתהא לה האפשרות להגן על זכויותיה. זאת לנוכח חוסר אפשרות לנהל הליך בחו"ל, לאור נסיבותיה וגילה של התובעת והשפעות התפרצות נגיף הקורונה.

7. בתגובה עמד הנתבע על בקשתו ועל טענותיו תוך שהוסיף פרטים על ההליך באוסטריה וציין כי קידומו מתעכב לנוכח מחלוקת בין הצדדים בדבר המצאת כתב התביעה לתובעת (כמעמדה בהליך זה). לטענתו, יש לדחות את טענותיה בדבר נאותות הפורום הישראלי. לשיטת הנתבע, הטענה שההליך כנגדו מבוסס על מסמך שנחתם בישראל בלבד אינה נכונה, שכן המסמך אינו מסמך עצמאי אלא קשור להסכמים נוספים שבהם קיימת תניית שיפוט זר, ונסיבותיה של התובעת אינן מצדיקות סטייה מן הדין.

<u>דיון והכרעה</u>

8. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים אני דוחה את הבקשה.

9. כידוע, על פי **הלכת בובליל**, הכלל הוא שאין הגשת בקשה לסילוק על הסף מעכבת את הגשת כתב ההגנה, גם אם יש סיכוי כי בסופו של יום יימצא שלא צריך היה להידרש לו. מצב שבו מונחת לפני בית המשפט רק בקשה לסילוק על הסף ולא מונח לפניו כתב ההגנה, מקשה על בית המשפט לנהל את ההליך ; ואינו ראוי גם מבחינת יעילות דיונית, מזווית הראיה של כלל המתדיינים והזמן השיפוטי, שהוא משאב ציבורי, אשר עליו מופקד בית המשפט.

ראו גם רע"א 2655/12 **אסותא מרכזים רפואיים בע"מ נ' פלוני**, שם נקבע כי "**... אין בידה** [של המבקשת - י' ב'] **זכות שטענתה בבקשה לסילוק על הסף תידון עוד בטרם הוגש כתב הגנתה, וככלל אין זה ראוי להאריך מועד להגשת כתב הגנה כשמוגשת בקשה לסילוק על הסף ובית המשפט מתבקש להקדים ולדון בבקשה**" (ניתן ביום 29/5/20, פסקה 5 להחלטתו של כב' השופט צ' זילברטל).

10. כפי שנקבע ב**הלכת בובליל** "**...יהיו מצבים חריגים ויוצאי דופן בהם ראוי יהיה ליתן ארכה לבעל דין להגשת טענותיו לגופם של דברים ... זאת כאשר מתקיימים שני תנאים מצטברים: ראשית, נראה על פני הדברים שיש סיכוי סביר לטענה הדיונית המקדמית; שנית, הנתבע או המשיב חייב להשקיע משאבים רבים ביותר, שאינם פרופורציונליים בנסיבות העניין, על מנת להתגונן לגופם של דברים וכל עוד לא הוכרעה טענתו המקדמית. היחס בין שני התנאים האמורים ניתן להגדרה כמקבילית כוחות ...**".

11. ביישום הדין לענייננו, מצאתי לדחות את הבקשה. לא שוכנעתי כי אכן מדובר במקרה שבא בקהל המקרים החריגים ויוצאי הדופן, שבהם מתקיימים התנאים הנדרשים לצורך הארכת המועד להגשת כתב הגנה, כאמור ב**הלכת בובליל**.

12. הטענה להשקעת משאבים בלתי סבירה או בלתי פרופורציונאלית נטענה בסתמיות ובכלליות כשאינה נתמכת בתצהיר; ועל פניו, אינה משכנעת גם בשים לב לטענות שהועלו כנגד הנתבע 2 בתביעה (שאינן זהות לטענות כנגד הנתבעים האחרים. ראו בין היתר, ס' 72 לכתב התביעה). על אחת כמה וכמה שכך, לאור ההשקעה שהושקעה כבר בבקשה לסילוק על הסף. אציין, למשל, כי מעיון בנספחי כתב התביעה עולה שההתקשרות שבין הצדדים והתכתובות ביניהם נעשו באנגלית או בעברית וכתב התביעה שהוגש בהליך בוינה כבר צורף בתרגום לאנגלית לבקשה לסילוק על הסף. בנסיבות אלה, לא ברורה הטענה כי תידרש השקעה שאינה פרופורציונאלית בתרגום מסמכים. למותר לציין כי הצורך בייצוג בשני ההליכים אינו טעם שמצדיק שלא להגיש כתב הגנה עד לאחר הכרעה בבקשה לסילוק על הסף. יתר על כן, לא מצאתי שהתביעה דנן מורכבת באופן חריג או דורשת מאמץ והשקעה חריגים או חסרי פרופורציה לצורך עריכת כתב הגנה מטעם הנתבע 2, בהשוואה לתובענות אחרות הנדונות בבית משפט זה או ממקרים אחרים שבהם נדחו בקשות ארכה ולא הוכרו כמקרים חריגים לצורך העניין (ראו למשל נסיבות פסק הדין ב**הלכת בובליל**: ת"א 38433-01-19 **אינישיטיבס איי פי בע"מ נ' קורטיקה**, כב' הש' אברהמי מיום 7/2/20, שם אף הועלו טענות דומות בחלקן לבקשה לסילוק על הסף בענייננו. ראו גם החלטתי בעניין ת"א (ת"א) 26175-01-20 **הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ נ' אקסטרה אחזקות ישראל בע"מ**, מיום 23/3/20).

13. ברי כי הטענה שככל שתתקבל הבקשה לסילוק על הסף יתייתר הצורך בהגשת כתב ההגנה, אין בה, כשלעצמה, כדי להצדיק את קבלת הבקשה. כפי שצוין כבר בפתח הדיון לעיל, על פי **הלכת בובליל**, הכלל הוא שאין הגשת בקשה לסילוק על הסף מעכבת את הגשת כתב ההגנה גם אם יש סיכוי כי בסופו של יום יימצא שלא צריך יהיה להידרש לו.

14. משעה שלא התקיים התנאי בדבר השקעת משאבים רבים ביותר שאינם פרופורציונליים לצורך עריכת כתב הגנה, אין צורך לקבוע מסמרות בשאלת סיכויי ההצלחה של הטענה המקדמית, שכן כאמור מדובר בתנאים מצטברים ולא הוכחה תשתית ראויה ומספקת להשקעת משאבים כאמור.

15. יתר על כן, על פניו, יש בכתב ההגנה כדי לסייע להבהרת התמונה לצורך הכרעה בבקשה לסילוק על הסף או לעיכוב הליכים. כפי שכבר קבע בית המשפט העליון "**... קיימת חשיבות רבה לכך שהתמונה המלאה - דהיינו, כלל טענותיו של בעל הדין - תהיה פרושה לנגד עיניו של בית המשפט גם כאשר הוא מחליט בטענות סף ...**" (רע"א 6457/14 **The Republic of Liberia נ' GSS Group Ltd**, כב' השׂ' זילברטל מיום 16/11/14). יפים הדברים עוד יותר, שעה בבחינת נאותות הפורום "**יש להביא בחשבון את כל הנסיבות הרלבנטיות ולקבוע על יסודן מהי המדינה שראוי לקיים בה את ההליך המשפטי, כשנקודת המוצא היא שהעניין צריך להתברר בבית המשפט המוסמך שאליו הוגשה התובענה**." (גורן, **סוגיות בסדר דין אזרחי**, מהדורה 12 (2015), בעמ' 81).

16. אוסיף ואציין על מנת לסבר את האוזן, כי על פניו, קשה לומר שהטענות המקדמיות שהעלה הנתבע מבוססות, כטענתו, על עובדות מוסכמות (ס' 29). בין היתר, אציין את טענת התובעת כי לא חתמה על ההסכם הנטען שבינה לבין הנתבעת 4, שמכוחו הועברו לפי הטענה הכספים לנתבעת 3; ואת טענתו של הנתבע 2 (המוכחשת ע"י התובעת) כאילו כל מסכת ההסכמים, מכוחה מבוקש לקלוט לתוך התביעה כנגדו את תניית השיפוט, אחת היא; או את הטענה כי רק בשל התחייבותו הנפרדת והמפורשת של הנתבע 2 (נספח ד' לתביעה) כלפי התובעת, לא ביטלה את ההתקשרות עם הנתבעת 4 וכו'.

17. מבלי שיש בכך כדי לקבוע דבר או לכבול את שיקול דעת בית המשפט שיידרש לבקשה לסילוק על הסף, נראה, אפוא, כי יש בכתב ההגנה כדי לסייע בבירור טענותיו המקדמיות של הנתבע 2 וכי על פניו, השקעתו של הנתבע בכתב ההגנה אינה חסרת תועלת או מיותרת. יתר על כן, אם יתברר כי בסופו של דבר התגונן הנתבע לגופו של עניין לשווא, יהא בידו לבקש מבית המשפט לפסוק הוצאות לחובת התובעת ובדרך זו יפוצה על ההוצאות שהוציא שלא לצורך (ראו פסקה 10 ב**הלכת בובליל**; רע"א 5220/13 **בנאי נ' עו"ד איתן ארז**, 30/5/13).

18. לאור כל האמור, הבקשה להארכת מועד להגשת כתב ההגנה עד לאחר הכרעה בבקשת הסילוק, נדחית. במכלול הנסיבות, על רקע הדין כמפורט לעיל ולאור התוצאה, סבורני כי

יש מקום גם לחייב את המבקש בהוצאות בגין הבקשה. כפי שציינתי כבר בהחלטתי בעניין **הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ** הנזכר לעיל (ס' 12) "**בחלוף שנים רבות מאז ניתן פסק הדין בעניין בובליל והשתרש היטב כהלכה, הגיעה העת שהלכת בובליל תופנם והצדדים ימנעו מהגשת בקשות להארכת מועד להגשת כתב הגנה/כתב תשובה בצירוף עם הבקשה לסילוק על הסף, כעניין אוטומטי שבשגרה.**"

19. **<u>סוף דבר</u>**

הבקשה נדחית.

כתב ההגנה יוגש בתוך 60 ימים.

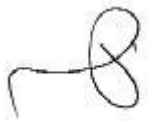
ימי פגרה וחירום יבואו במניין הימים.

אני מחייבת את המבקש (הנתבע 2) בהוצאות הבקשה בסך של 2,500 ₪ שישולמו ללא קשר לתוצאות הבקשה לסילוק על הסף.

ההחלטה ניתנה בסמכותי כרשמת.

המזכירות תדוור לצדדים.

ניתנה היום, ח' אב תש"פ, 29 יולי 2020, בהעדר הצדדים.

יעל בלכר, שופטת